

MINISTERSTWO
KLIMATU
DEPARTAMENT OCHRONY
POWIETRZA I KLIMATU

Działania mające na celu poprawę skuteczności Programów Ochrony Powietrza i wzmocnienie współpracy z samorządem

Roman Głaz
Departament Ochrony Powietrza i Klimatu
Ministerstwo Klimatu, dnia 12 lutego 2020 r.

Naruszenie przepisów UE - wyrok TSUE:

Polska uchybiła zobowiązaniom określonym w **dyrektywie 2008/50/WE** odpowiednio na podstawie:

- 1) art. 13 ust. 1 w związku z załącznikiem XI do dyrektywy** - stwierdzone w latach 2007-2015 przekroczenia poziomów dopuszczalnych dla pyłu zawieszonego PM10:
  - a) dobowe wartości dopuszczalne dla stężenia pyłu PM10 w 35 strefach;
  - b) roczne wartości dopuszczalne dla stężenia pyłu PM10 w 9 strefach.

- 2) art. 23 ust. 1 akapit drugi tej dyrektywy** – nieodpowiednie działania naprawcze, określane w programach ochrony powietrza, nie pozwalające na zapewnienie, że okres występowania przekroczeń ww. poziomów dla PM10 był możliwie jak najkrótszy – niewłaściwa transpozycja przepisów UE w tym zakresie.

Realizacja I etapu wyroku TSUE – zmiana prawa krajowego – system zarządzania jakością powietrza

Ustawa z dnia 13 czerwca 2019 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz ustawy o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. poz. 1211)

– kluczowe zmiany:

- **skrócono czas na przygotowanie i uchwalenie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych** z 18 do 15 miesięcy,
- **działania naprawcze** przewidziane w ww. programach mają umożliwić ograniczenie przekroczeń poziomów dopuszczalnych normowanych substancji w „możliwie najkrótszym terminie”,
- **wprowadzono obowiązek dla ministra właściwego ds. środowiska polegający na weryfikacji poprawności projektów programów**, zgodnie z nowymi wymaganiami wynikającymi z rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych,
- **dodano przygotowanie rocznych sprawozdań okresowych z postępów realizacji działań naprawczych**, które oceniane będą przy zastosowaniu wskaźników monitorowania postępów dla planowanych działań oraz wskaźników osiągnięcia efektu ekologicznego tych działań (poprzez redukcję wielkości emisji oraz zmianę poziomu stężeń poszczególnych substancji w powietrzu),
- **skrócono czas realizacji działań naprawczych w programach ochrony powietrza:** średnioterminowych z 5 na 4 lata, długoterminowych z 10 na 6 lat oraz przede wszystkim wprowadzono obowiązek określania czasu realizacji działań krótkoterminowych na okres nie dłuższy niż dwa lata, z podziałem na typy działań: pierwszy typ – poniżej jednego roku, drugi typ – jeden rok, trzeci typ – powyżej jednego roku.

Realizacja I etapu wyroku TSUE – zmiana prawa krajowego – system zarządzania jakością powietrza

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. poz. 1159) – kluczowe zmiany:

- Zmiana harmonogramu realizacji działań naprawczych przez:
  - **skrócenie czasu realizacji:**
    - **działań średnioterminowych** – z 5 lat na okres nie dłuży niż 4 lata,
    - **działań długoterminowych** – z 10 lat na okres nie dłuższy niż 6 lat,
  - **dodanie działań krótkoterminowych** z terminem realizacji nie dłuższym niż 2 lata (ze względu na procedurę decyzyjną oraz, w przypadku działań inwestycyjnych, ze względu na procedurę zamówień publicznych) od dnia przyjęcia uchwał sejmików województw w sprawie POP.
  - **wprowadzenie wskaźników monitorowania postępów realizacji działań naprawczych oraz osiągniętych efektów ekologicznych,**
  - **wprowadzenie okresów przejściowych**, które zapewnią możliwość oceny prawidłowości realizowanych działań naprawczych przed upływem całkowitego okresu obowiązywania POP.

Realizacja I etapu wyroku TSUE – zmiana prawa krajowego – system zarządzania jakością powietrza

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2019 r. w sprawie programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych (Dz. U. poz. 1159) – kluczowe zmiany, c.d.:

- **rozszerzono zakres programów ochrony powietrza (POP) o informacje niezbędne do uwzględnienia w tych programach, tak aby zarządy województw mogły przekazać do Ministra Klimatu informację o przyjętych ww. programach i planach działań krótkoterminowych (PDK) w drodze uchwały sejmików województw, zgodnie z zakresem i układem określonym w załączniku nr 12 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 czerwca 2018 r. w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza (tabele nr 1-5: szczegółowe dane w podziale na: informacja o POP; podział źródeł zanieczyszczeń; scenariusz emisji w roku zakończenia realizacji POP; działania naprawcze określone w POP; informacja o PDK, jeżeli jest częścią POP)**

Dodatkowe narzędzia wsparcia samorządów województw realizacji POP i PDK

- **Przekazanie przez Ministra Klimatu narzędzi do przygotowania nowych POP:**
  - 13 sierpnia 2019 r. **ujednoliconych wskaźników wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza ze spalania paliw stałych,**
  - 27 września 2019 r. **kalkulatora obliczania wielkości emisji zanieczyszczeń pochodzących z sektora transportu drogowego,**

- **zobligowanie WFOŚiGW do priorytetowego potraktowania wniosków samorządów województw o dofinansowanie przygotowania programów ochrony powietrza oraz planów działań krótkoterminowych**

Działania zmierzające do realizacji II etapu wyroku TSUE

DALSZE DZIAŁANIA NA POZIOMIE KRAJOWYM I WOJEWÓDZKIM

– WAŻNE TERMINY:

- **lutym/marzcem 2020 r.** przekazanie do uzgodnień międzyresortowych, konsultacji społecznych i opiniowania **projektu rozporządzenia Ministra Klimatu w sprawie zakresu i sposobu przekazywania informacji dotyczących zanieczyszczenia powietrza,**
- **Do 30 kwietnia 2020 r.** przedstawienie przez zarząd województwa do zaopiniowania projektu uchwały w sprawie pop,
- **Do 15 czerwca 2020 r.** uchwalenie pop przez sejmik województwa,
- **Do 20 czerwca 2020 r.** przekazanie przez zarząd województwa do ministra klimatu uchwalonego pop,
- **Do 30 czerwca 2020 r.** przekazanie przez Ministra Klimatu do KE informacji o podjętych przez samorząd nowych pop, zgodnych z art. 23 ust. 1 dyrektywy 2008/50/WE.

MINISTERSTWO
KLIMATU

DEPARTAMENT OCHRONY
POWIETRZA I KLIMATU

Sankcje za uchybienia w przygotowaniu i realizacji POP i PDK ustawa – *Prawo ochrony środowiska*

Art. 315a ust. 1. w przypadku:

2) **niedotrzymania ustawowego terminu uchwalenia** programów ochrony powietrza i ich aktualizacji lub planów działań krótkoterminowych,

3) **niedotrzymania terminów realizacji działań** określonych w programach ochrony powietrza i ich aktualizacjach lub planach działań krótkoterminowych

– organ za to odpowiedzialny podlega karze pieniężnej w wysokości od 50 000 zł do 500 000 zł.

2. Karę pieniężną, w drodze decyzji, wymierza wojewódzki inspektor ochrony środowiska, biorąc pod uwagę ilość i wagę stwierdzonych uchybień oraz naruszonych przez organ obowiązków.

Działania zmierzające do realizacji II etapu wyroku TSUE

Platforma wymiany informacji – „helpdesk”

- **6 lutego 2020 r.** Ministerstwo Klimatu wystąpiło do 16 urzędów marszałkowskich o przekazanie z każdego urzędu marszałkowskiego danych dotyczących dwóch pracowników, którzy będą mieli dostęp do omawianej platformy.
- Dla każdego użytkownika platformy utworzone zostanie indywidualne konto, na które dostęp będzie miał za pomocą loginu i hasła (adres e-mail + hasło ustawione przez użytkownika).
- **II połowa lutego 2020 r.** utworzenie platformy – tzw. „helpdesk” z wykorzystaniem serwisu Ministerstwa Klimatu, dedykowana zagadnieniom związanym z POP i PDK.

Działania zmierzające do realizacji II etapu wyroku TSUE

Program Priorytetowy NFOŚiGW pn. „Czyste Powietrze”

- **Celem Programu Czyste Powietrze jest zmniejszenie emisji pyłów i innych zanieczyszczeń do atmosfery z budynków jednorodzinnych.**
- **Beneficjentami programu są właściciele i współwłaściciele domów,** którzy chcą wymienić źródło ogrzewania na bardziej ekologiczne lub/i dokonać termomodernizacji budynku.
- **Nabór środków realizowany jest w sposób ciągły** przy wykorzystaniu wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz gmin, które wyraziły wolę wzięcia udziału w programie.
- **Beneficjenci dysponują okresem 30 miesięcy na realizację przedsięwzięcia** od daty złożenia wniosku.
- **Do dnia 7 lutego 2020 r. złożono prawie 117 tys. wniosków na kwotę około 2,5 mld złotych i podpisano ponad 68 tys. umów na kwotę prawie 1,3 mld złotych.**
- **Dotychczas zrealizowano prawie 25 tys. wypłat o łącznej wartości ponad 327 mln złotych.**
- **Od lipca 2019 r. gminy zostają włączone w jego realizację, w efekcie czego sieć dystrybucji w ramach programu została poszerzona w ramach podpisanych porozumień z 647 gminami.**

Działania zmierzające do realizacji II etapu wyroku TSUE

Program Priorytetowy NFOŚiGW pn. „Czyste Powietrze” – prowadzone prace w kierunku jego optymalizacji:

- **dokonanie uproszczeń w procedurze aplikacyjnej** (zmniejszenie objętości wniosku, rozszerzenie kanałów dystrybucji o banki i samorząd terytorialny);
- **udzielenie pomocy beneficjentom w procesie realizacji przedsięwzięcia oraz w procesie zakończenia inwestycji i rozliczenia poniesionych kosztów** (np. przygotowanie listy urzędzeń, zgodnych z zasadami programu czyste powietrze);
- **przygotowanie specjalnych zasad dla najuboższych mieszkańców** w celu pokonania barier zarówno o charakterze finansowym, jak również związanych z czynnościami administracyjnymi;
- **włączenie systemu bankowego w celu uzupełnienia finansowania publicznego oraz zwiększenia zdolności wnioskujących o pomoc do uzyskania środków finansowych** niezbędnych do przeprowadzenia inwestycji.

MINISTERSTWO
KLIMATU
DEPARTAMENT OCHRONY
POWIETRZA I KLIMATU

Grupa Robocza ds. Ochrony Powietrza i Energii w ramach Sieci ENEA

18 lutego 2020 r. – spotkanie Grupy Roboczej ds. Ochrony
Powietrza i Energetyki w ramach Sieci ENEA

Cykliczne spotkania Grupy, w ramach prac której
analizowane będą poszczególne POPy

MINISTERSTWO
KLIMATU
DEPARTAMENT OCHRONY
POWIETRZA I KLIMATU

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Roman Głaz
Departament Ochrony Powietrza i Klimatu
Ministerstwo Klimatu, dnia 12 lutego 2020 r.